

Češi nejčastěji vyhazují staré koberce, židle a matrace. Pilot „Nábytek v oběhu“ ukázal, že nábytek lze sbírat a recyklovat systémově a efektivně

Praha, 18. června

Během jarních měsíců se v Česku poprvé testoval způsob, jak vytvořit funkční systém rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR) pro nábytek – obdobný těm, které už dnes fungují u elektrospotřebičů nebo baterií. Výsledky pilotního projektu Nábytek v oběhu dokazují, že dobře navržený systém může přinést zásadní posun v nakládání s nábytkovým odpadem. Za projektem stojí šestice nábytkových firem, která jeho řízením pověřila byznysovou platformu Změnu k lepšímu a společnost Cyrkl. Mezi klíčové partnery projektu patří Ministerstvo životního prostředí, vybrané obce nebo reuse centra. Nábytek v oběhu odstartoval v březnu a sbíral data na 10 sběrných místech v 5 městech v ČR.

Data z terénu: Češi vozí nábytek tam, kde to mají blízko

Za **necelé 3 měsíce** bylo shromážděno **přes 5 185 kusů nábytku o hmotnosti 127 tun**. Především to byly koberce (676 ks), židle (581 ks) a matrace (546 ks). Až 99,7¹ % uživatelů přivezlo nábytek ze vzdálenosti do 15 km, což potvrzuje, že logistická dostupnost je klíčovým faktorem ochoty zapojit se do systému.

Recyklace a reuse: je tu obrovský potenciál, ale ukázaly se limity systému

Projekt dosáhl téměř **37% míry recyklace**, což je výrazně více než současný odhadovaný průměr (10 %). Z celkového množství odevzdaného nábytku bylo 1987 kusů nábytku dřevěných nebo z dřevěného kompozitu odevzdáno na sběrných dvorech, kde byl tento nábytek dále vytríděn podle instrukcí zpracovatele do kontejneru s dřevěným odpadem.

¹ Na otázku vzdálenosti od sběrného místa odpovědělo celkem 77,16 % respondentů.

Klíčová byla spolupráce s partnery, kteří mají odpovídající infrastrukturu EPR systému – společnost Kronospan zajistila 100% využití vytríděného dřeva.

Až 20 % evidovaného nábytku mělo potenciál k dalšímu využití, ale reálně bylo znovu použito jen 8 %. Důvodem byla přeplněná reuse centra a omezené kapacity – například centrum Sto.re muselo odmítnout přes pět tun nábytku.

„Z dostupných dat vyplývá, že se v ČR ročně vyhodí až 350 tisíc tun nábytku. Nábytek je sektorem s vysokým potenciálem pro zlepšení cirkulární ekonomiky a využívání zdrojů, a právě princip rozšířené odpovědnosti výrobce (tzv. EPR) může představovat řešení. Základem úspěšných změn jsou podložená data a vzájemná dohoda zainteresovaných subjektů, a právě o to se v rámci dobrovolné dohody s nábytkáři a organizátory pilotního projektu Nábytek v oběhu snažíme. Výstupní data jsou pro nás důležitým zdrojem informací při plánování odpadového hospodářství. Dle výzkumu agentury Focus z května 2025 třídí odpad ve větší míře 78 % obyvatel. Zároveň ale pouze 37 % třídí objemný odpad – tedy právě starý nábytek či koberce. Cílem Ministerstva životního prostředí je se na tento segment odpadu zaměřit a zvýšit míru sběru i recyklace,“ doplnil **vrchní ředitel sekce ochrany životního prostředí David Surý**.

Matrace a koberce – problém i příležitost

Matrace a koberce tvořily největší položky v objemovém odpadu (celkem 676 koberců a 564 matrací), ale jsou zároveň nejproblematičtější, protože jsou objemné, těžko skladovatelné, kompozitní a tedy obtížně recyklovatelné. Navíc je reuse centra často nepřijímají z hygienických důvodů. Pro budoucí EPR systém je nezbytné řešit je samostatně – legislativně i technologicky.

„Díky pilotní fázi projektu Nábytek v oběhu víme, kde začít. Máme reálná data, ochotu firem i obcí spolupracovat a jasné kroky, které povedou ke skutečně funkčnímu EPR systému pro nábytek v Česku,“ shrnuje výsledky **Gabriela Měsíková, public affairs manažerka byznysové platformy Změna k lepšímu**, která se na organizaci projektu spolupodílí.

Projekt poskytl klíčová doporučení pro budoucnost

Pilot ověřil 10 testovaných hypotéz (včetně vlivu vzdálenosti, velikosti lokality či efektivity reuse center) a vytvořil analytický základ pro návrh funkčního EPR systému:

- ☐ legislativní a institucionální ukotvení systému,
- ☐ vybudování a rozvoj infrastruktury, posílení sběrné sítě
- ☐ jednotná metodika třídění a evidence-digitální nástroje a centrální datová platforma,
- ☐ komunikační rámec a vzdělávání,
- ☐ ekodesign a motivace výrobců,
- ☐ aktivní zapojení výrobců, obcí i občanů.

*“Výzkum jednoznačně potvrdil, že množství použitelného nábytku značně převyšuje současné kapacity naší nábytkové banky, re-use center a re-use pointu. Takže pokud bychom chtěli reálně dosáhnout využití většího podílu bezvadného nábytku, tak musíme otevřít plnohodnotné celopražské re-use centrum. A zároveň musíme nadále podporovat opravárenské kurzy, abychom vzniku nábytkového odpadu předcházeli,” říká **Jana Komrsková, náměstkyně primátora hl. města Prahy.***

Zásadní zjištění: Recyklace nábytku může fungovat

Z pilotního projektu je zřejmé, že funkční EPR systém pro nábytek je možný, ale klíčová je dostupnost sběrné infrastruktury, dostatečná kapacita reuse center, jasné nastavené procesy třídění a evidence, a především aktivní zapojení výrobců, obcí i zpracovatelů.

*„Společně jsme dokázali vytvořit pilotní prostředí systému rozšířené odpovědnosti výrobce (EPR) a otestovat klíčové ukazatele jako je míra recyklace nebo možnosti opětovného využití v jeho jednotlivých procesech na 10 sběrných místech. Děkujeme všem partnerům Nábytku v oběhu za jejich aktivní zapojení a spolupráci,” říká **Michaela Streichsbierová, koordinátorka projektu a expertka ze společnosti Cyrkl.***

Výstupem projektu je datová analýza zpracovaná společností Cyrkl, která umožní kvalifikované posouzení budoucího financování systému a definování sběrné sítě tak, aby systém byl funkční a pro uživatele dostupný. Výsledky ovlivnila sezónnost, výběr lokalit, omezený počet sběrných míst i konkrétní způsoby, jakými lidé běžně nakládají s nábytkem.

„Ve společnosti IKEA si stejně jako další výrobci a prodejci uvědomujeme svou odpovědnost za množství nábytkového odpadu. Zároveň ale existují cesty, jak tomuto odpadu předcházet. Proto si velmi vážíme otevřené a konstruktivní diskuse se všemi účastníky projektu, včetně státní správy. Postupně se nám daří společně hledat řešení, která mohou vést k nastavení spravedlivého a funkčního systému podpory znovupoužitelnosti nábytku – a tím i ke snížení dopadů na životní prostředí,” dodává k pilotnímu projektu **Jakub Lelek, ředitel public affairs ze společnosti IKEA,** která patří k iniciátorům celého projektu.

Do projektu bylo vybráno 10 sběrných míst v **Praze** (Sběrný dvůr Zakrytá, re-use centrum Sto.re a Libeňské reuse a komunitní centrum), **Brně** (Sběrný dvůr Jedovnická, Projekt RE-NAB v rámci sběrných dvorů a Prodejna IKEA), **Českých Budějovicích** (Cirkulární dům), **Jihlavě** (Útulek věcí a Sběrný dvůr Jihlava) a **Jindřichově Hradci** (Jysk), kde bylo možné do konce května odevzdávat použitý nábytek dle pokynů organizátorů projektu a umožnit tak jeho zaevidování v rámci procesů pilotního projektu.

Grafickou prezentaci dat z pilotu Nábytku v oběhu [najdete v této prezentaci.](#)

Kontakt pro média

Lenka Hanušová

Communication Manager

Změna k Lepšímu

lenka.hanusova@klepsimu.cz

608 246 208

Veronika Krejčí

tisková mluvčí

Ministerstvo životního prostředí ČR

veronika.krejci@mzp.gov.cz

730 195 017